

Stormflodsordning i stormvejr

Danmark blev i efteråret 2013 ramt af to store storme. Stormen Allan ramte den 28. oktober og medførte forsikringserstatninger på 2,6 mia. kr. Derefter kom stormen Bodil den 5. december. Den kostede forsikringsselskaberne 1,6 mia. kr.

Selv om stormen Bodil var den mindst kraftige, så varede den meget længere end Allan. Den kom fra en nordvestlig retning og ramte derfor især den sjællandske nordkyst, hvorved vandet steg meget i Roskilde- og Holbæk Fjord. Der var dog tale om stormflod i store dele af landet.

Det bevirkede, at den offentlige stormflodsordning skulle håndtere den mest omfattende stormflod i Danmark siden 2006 (og næststørste i antal siden 1991, hvor stormflodserstatningsordning blev skabt). Der var den 15. april anmeldt 2931 skader til stormflodsordningen (stormordningen). Erstatningerne ser ud til at løbe op i ca. 700 mio. kr. og dermed bliver det klart den dyreste stormflod nogensinde for stormordningen. Men den høje pris, har også en politisk årsag. Det vil jeg komme tilbage til.

Først lidt fakta om stormordningen som den var, da stormfloden indtrådte:

- Stormflod defineres som en oversvømmelse på grund af en vandstand i havet, der i det pågældende område indtræder sjældnere end hvert 20 år.
- Et Stormråd bestående af repræsentanter fra bl.a. ministerier, forsikringsbranchen, forbrugerne og kommunerne afgør, om og hvor der har været stormflod. Rådet er også klageorgan i forhold til sagsbehandlingen og tilsynsmyndighed.
- Ordningen dækker skader på bygninger og løsøre for både private og erhverv.
- Selve dækningen er fastsat ved lov og er dermed ikke en del af folks egne forsikringer. For at være berettiget til at modtage erstatning skal det beskadigede være dækket af en afgiftspligtig brandforsikring, og skaden skal være anmeldt til forsikringsselskabet senest to måneder efter konstatering af stormflod.
- Ordningen finansieres af en afgift på 30 kr. pr brandforsikringspolice.
- Forsikringsselskaberne står for sagsbehandlingen af skader for egne kunder.

Baggrunden for, at forsikringsselskaberne – i øvrigt for første gang nogensinde – skulle sagsbehandle sagerne for egne kunder, var erfaringerne med stormfloden i

2006 (med ca. 4000 skadesanmeldelser). Der var dengang meget medieomtale af den langsomme sagsbehandling, og for Bent Bendtsen - den daværende erhvervsminister - blev stormfloden i 2006 ifølge ham selv en af de mest markante hændelser i hans ministertid.

Det skulle vise sig, at også den nuværende erhvervs- og vækstminister - Henrik Sass Larsen - fik et indgående kendskab til stormflodsskader. Få ting egner sig lige så godt til mediedækning som vandskader, der forhindrer borgere i at bo i deres egne huse.

Meget hurtigt efter stormfloden den 5. og 6. december, så stod det klart, at flere hundrede private boligejere måtte genhuses. Men den type udgift dækkede stormflodsordningen ikke.

Det var meget vanskeligt for forsikringsselskaberne at forklare de skadelidte, at selskaberne skulle behandle skaderne, men at de normale genhusningsregler i forsikringsdækningen ikke fandt anvendelse. Forsikringsselskaberne rejste problemstillingen overfor regeringen, der efter en vis tøven og et betydeligt mediepres den 20. december 2013 meldte ud, at regeringen så hurtigt som mulig ville fremsætte et lovforslag, der sikrede erstatning med tilbagevirkende kraft. Dækningen skulle være på op til 12 000 kr. pr måned til længerevarende genhusning samt omkostninger til opmagasinering og flytning. Der blev ikke indsat en tidsmæssig begrænsning. Så ordningen blev ikke som i de fleste danske forsikringsselskaber, hvor det månedlige beløb er meget højere men ofte tidsmæssigt begrænset til f.eks. 12 eller 18 måneder.

Forsikringsselskaberne måtte dog lægge pengene ud, indtil loven blev ændret. Dette var naturligvis frivilligt, men selskaberne valgte mig bekendt alle at gøre det, for at hjælpe deres kunder.

Dermed regnede regeringen med, at stormsagen var lukket. Men intet kunne være mere forkert. Borgerne i de berørte områder – og specielt omkring Roskilde - fik organiseret sig og dannede meget stærke borgergrupper. Deres overordnede ønske var, at stormflodsdekningen blev den samme som forsikringsdækningen ved brand. Folks normale forsikringsdækning er typisk meget bedre end stormflodsloven, idet stormflodslovens havde ret hårde afskrivningsregler, mange undtagelser i dækningen og en selvrisiko på op til 13 % af erstatningen. Baggrunden for dette var, at da der var tale om en katastrofeordning finansieret af alle med en brandforsikring, så måtte dækningen også være begrænset – også for at sikre et forebyggelsesincitament for de skadelidte, der bor tæt ved havet.

Dygtigt lobbyarbejde i forhold til medier, lokal- og landspolitikere, store borgermøder m.v. bevirkede, at Erhvervs- og Vækstministeren blev mødt med en byge af

spørgsmål i Folketinget og flere gange kom i samråd. Til sidst gav regeringen sig, der blev indgået en politisk aftale med næsten alle partier i folketinget.

Et enigt folketing vedtog på den baggrund i april 2014 en lang række ændringer af stormflodsloven (Lov nr. 377 af 15. april 2014). Reglerne trådte i kraft her den 17. april. Ændringerne havde virkning med tilbagevirkende kraft fra 5. december 2013, dvs. at alle skader som følge af stormfloden var omfattet af de ændrede regler.

De nærmere regler for den nye dækning skal fastsættes af Erhvervs- og Vækstministeriet i en kommende bekendtgørelse. Denne forventes klar i løbet af maj måned. Hertil kommer, at Stormrådets sagsbehandlingssystem (Stormbasen) først skal tilrettes, inden de nye regler kan administreres fuldt ud.

Lovændringen indebærer bl.a. :

- Dækning af udgifter til genhusning m.v. op til maksimalt 12.000 kr. pr. måned i gennemsnit.
- Erstatning for omkostninger til afrensning af skimmelsvamp.
- Selvriskoen ved skader på fast ejendom sænkes med 3 procentpoint
- Selvriskoen for løssøreskader halveres.
- Loft over selvriskoen for helårsboliger og sommerhuse godkendt til helårsbeboelse på samlet 30.000 kr. for bolig og/eller løssøre og samlet 50.000 kr. for erhverv, fritidshuse og/eller løssøre.
- mulighed for at få udbetalt kontanterstatning og totalskadeerstatning (ved over 50 % beskadigelse).
- Forhøjelse af den årlige afgift på brandforsikringer fra 30 til 60 kroner til finansiering af den udvidede dækning.

Stormrådet besluttede herudover at forbedre afskrivningstabellerne på fast ejendom for de skadelidte, så afskrivningerne følger den gennemsnitlige praksis i forsikringsselskaberne ved brandforsikringer. Afskrivningstabellerne er fortsat vejledende.

Men den politiske polemik stoppede ikke der. To uger efter lovens ikrafttræden og før udstedelsen af bekendtgørelsen (som stadig afventes), så blev Erhvervs- og Vækstministeren spurgt af Venstres folketingsmedlem Flemming Damgaard Larsen: »Hvilke initiativer agter ministeren at tage over for Stormrådet og forsikringsselskaberne for at fremme besøg af taksator og taksatorrapporter samt forkorte udbetalingstiden for erstatninger, da der nu er gået næsten 5 måneder siden stormflodskatastrofen og mange berørte stadig ikke har fået endelig afklaring, så de

kan komme videre med deres liv? Ministeren svarede, at han fandt, at det var rimeligt, at selskaberne skulle have lidt tid til at ændre sagsbehandlingen af sagerne til den nye retstilstand. Et svar som spørgeren langt fra fandt tilfredsstillende.

Og sagen er ikke slut med det. En række klagesager fra de skadelidte over selskabernes afgørelser behandles løbende af en arbejdsgruppe i Stormrådet med deltagelse af stormrådets formand, Forbrugerrådet og Forsikring & Pension.

Stormrådet skal ud over de konkrete klagesager også samtidigt føre generelt tilsyn med selskabernes sagsbehandling. Det foregår ved, at Stormrådets sekretariat udvælger et antal sager, både verserende og afsluttede, og gennemgår dokumentation og afgørelser. Resultaterne af gennemgangen forelægges Stormrådet, som tager stilling til eventuelle reaktioner i forhold til selskaberne.

Herudover er der skaderamte beboere, der har iværksat deres egne analyser af selskabernes sagsbehandling, taksatorrapporterne, som i visse tilfælde nu ligger på nettet til fri fortolkning.

Det er i forbindelse med vedtagelsen af de nye stormflodsregler besluttet, at Stormrådet skal lave en spørgeskemaundersøgelse blandt de skadelidte, og der skal være en høring i Folketinget om stormflodsbehandlingen. Endelig så skal der før sommerferien 2014 nedsættes et udvalg, der skal se på stormordningens fremtid.

Der er ikke nogen tvivl om, at den opgave som selskaberne påtog sig med at stå for sagsbehandling af den offentlige stormflodsordning langt fra er blevet en succeshistorie. For forsikringsbranchen bliver det afgørende ikke igen at havne i krydsilden mellem utilfredse kunder og politikere, der begge kritiserer dem for at overholde lovgivningen. Dette kan formentlig bedst undgås ved at finde ud af, om det man ønsker i virkeligheden er en forsikringsordning, måske efter norsk forbillede. Endnu kendes udvalgets kommissorium ikke, men mon ikke det bliver så bredt, at det kan rumme også store ændringsønsker.

Torben Weiss Garne